

Хто хотів би там побувати

За картинами «Буяння трав», «Чебрець», «Червень», «Край лісу», «На лузі», «Трави»
Дениса Городничого

Нерідко висловлюючи своє захоплення пейзажною картиною, непрофесійні глядачі (не мистецтвознавці і не арт-критики) вигукують: «Я хотів би там побувати!» Фахівці ставляться до такої оцінки досить скептично, а проте бувають такі випадки, коли фахового схвалення в достоюються саме ті картини, які прикликають у свій живописний світ наївних глядачів. Пейзажі Дениса Городничого належать саме до такої категорії.

Луки, степ, край лісу, берег річки. Професіонали відзначають майстерність побудови композиції, володіння кольоровою палітрою, уміння передати простір, повітря, стан атмосфери. «Це нагадало мені про моє дитинство у бабусі. Хотіла б знову туди поїхати!», «Де це? Так гарно! От би в той куточок!», «Як було б чудово опинитися в цьому місці!» – висловлюють свої безпосередні емоційні реакції глядачі у відгуках на картини в Інтернеті.

Мені видається, що унікальність пейзажів Дениса Городничого в тому, що є ще одна група тих, хто залюбки потрапив би в його картини. Це – міфологічні жителі луків, степів, лісів, річок – мавки, лісовики, русалки – всі ті, хто розкошував у незайманій природі й мусив спішно ховатися з наступом механізації, урбанізації, раціоналізації. Кожен пейзаж Дениса Городничого репрезентує невеликий шматочок неспотвореної природи. Вона не спотворена, бо не понівечена людиною: не покошена, не витолочена, не засмічена, не вичавлена, не придушена – вона со-

ковита й різнобарвна, самозбалансована й повноцінна. Крім того, зображена природа не спотворена меркантильними намірами людини: на кожному пейзажі природа вражаюча, але, якщо придивитися, – абсолютно звичайна, не ефектна, не неймовірна, а повсякденна, така, що не викличе захвату в людини, котра, сповідуючи споживацькі цінності й маючи споживацькі цілі, прагне незвичайності, винятковості, екзотичності. Ця природа не скалічена жадібним поглядом. Певно, саме тому в таких пейзажах і присутня магія – магія простого, щирого, буттєвого. Саме ця магія є порятунком для мавок, русалок та лісовиків. Вони, захоплено й обнадієно дивлячись на пейзажі Дениса Городничого, шепочуть одне одному: «Ось куди нам треба перебраться», – і схвально покивують.

Простір для жайворонка

За картиною «Жайворонок»
Дениса Городничого

У своєму вірші «Як створити портрет птаха» («Pour faire le portrait d'un oiseau»)* видатний французький поет Жак Превєр дає такі поради митцеві: спершу слід намалювати клітку з розчиненими дверцятами, потім щось красиве, просте, дуже приємне й потрібне птахові, згодом поставити картину в саду чи гаю, завмерти і чекати. Коли пощастить, птах прилетить, залетить у клітку. Тоді слід зітерти ґрати й намалювати дерево. Якщо птах мовчатиме – то знак поганий, значить, картина нікуди не годиться. Якщо заспіває – дуже добрий знак...

Своєю картиною «Жайворонок» Денис Городничий створив такий простір, куди достеменно прилетить співочий птах. Цей простір – гарний милозвучністю кольорів, простий невибагливістю трав, дуже приємний теплою, духмяністю, сонячністю і потрібний птахові незайманістю й відкритістю.

Тут птахів достатньо височини й широчини,
стачить повітря і світла, щоб заспівати свою дзвінку,
срібну, чудесну пісню.

* У цьому есе подаємо буквальный переклад назви.
У літературі закріпився інший переклад – «Як намалювати птаха». Із насолодою наводимо вірш повністю (відсутність пунктуації авторська):

Як намалювати птаха
Спочатку намалювати клітку
з розчиненими дверцятами
Потім намалювати
що-небудь гарне
просто веселе
що-небудь необхідне для птаха
І повісити картину на дереві
де-небудь в саду або в лісі
Потім за деревом сховатися
і причаїтись...
Іноді птах прилітає скоро
а іноді доводиться довго чекати
Літо минає... осінь... зима
а його все нема й нема
Та ви надій не втрачайте
якщо треба роками чекайте
А коли вже птах прилетить
якщо тільки він прилетить
жодним звуком себе не зрадьте
продовжуйте тихо сидіти
аж доки він не наважиться
до клітки залетіти
Тоді закрийте пензлем дверцята
зітріть обережно грати
щоб пір'я йому не пом'яти
А там намалюйте дерево
зелене розкішне дерево
свіжість вітру
сонячний пил
в літню спеку гудіння бджіл
дзиччання комашні
А тепер наслухайте
співає чи ні
Якщо не співає птах
це дуже поганий знак
Мабуть не вдалася картина
Та коли вже він заспіває
то це означає
що ви можете нею пишатися
і світові признатися
картина – моя
А тоді потихеньку
вирвіть перо у птаха
і десь внизу в куточку
поставте своє ім'я

Жак Превер
(переклад із французької
Михайлини Коцюбинської)

Вечірня пісня і квіти

За серією робіт «Квіти»
Наталії Корф-Іванюк

Поезія «Вечірня пісня» Олени Теліги і серія картин «Квіти» Наталії Корф-Іванюк перегукуються між собою, будучи пов'язаними з вечірньою порою. У вірші Олени Теліги йдеться про згасання дня, виставка Наталії Корф-Іванюк відкрилася надвечір. Хоч і помітний та, певно, не випадковий цей хронологічний збіг є значною мірою зовнішнім. Посутня спорідненість цих творів – у головних образах.

Коли я вперше прочитала «Вечірню пісню», то була надзвичайно вражена, приголомшена поетичним образом поцілунку, не відомим мені раніше. Я звикла, що поцілунок може бути солодким, п'яним, ніжним чи пристрасним, а у «Вечірній пісні» він – *гострий як ніж*. Слідуючи усталеним конвенціям, я сприймала поцілунок як вираження любові, пестливості, турботи, відданості чи пристрасної й раптом зустрілася з відкриттям, що цілунок може бути *зброєю*. Жіночі уста, традиційно оспівувані в контекстах любовної зваби, насолоди, а також жаги і муки, раптом теж постали зброєю – *твердим, як лезо меча*. Цей вірш – спротив усьому солодкаво-міщанському, збайдужілому в комфорті. Він про міць віри й переконання. Такою є сила цієї поезії, що я не можу не процитувати її тут майже повністю: